

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 211/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], t. č. [REDACTED], [REDACTED], proti rozsudku Okresného súdu Trnava sp. zn. 15T/39/2016 zo 6. februára 2018, uzneseniu Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3To/72/2018 zo 16. mája 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tdo/57/2022 z 24. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 15. júla 2024 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv garantovaných čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom okresného súdu, uznesením krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

Skutkové východiská

2. Rozsudkom okresného súdu bol sťažovateľ uznaný vinným z pokračujúceho zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že sa v presne nezistenom čase počas septembra 2014 za okolností uvedených v tomto rozsudku dopúšťal vo výkone trestu odňatia slobody spoločne

so spoluobvineným [REDAKOVANÉ] tam špecifikovaného sexuálneho násillia na poškodenom [REDAKOVANÉ] a poškodenom [REDAKOVANÉ]. Za to bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré bolo uznesením krajského súdu s poukazom na § 319 Trestného poriadku zamietnuté. Dovolanie sťažovateľa, ktoré uplatnil proti uzneseniu krajského súdu, bolo uznesením najvyššieho súdu odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

III.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ obsiahlo vyjadruje nesúhlas s vykonaným dokazovaním. Súd prihladli na nepodstatné rozpory vo výpovediach sťažovateľa a spoluobvineného, čo bolo príčinou nedostatku ich vierohodnosti. Tieto výpovede sa pritom ani netýkali žalovaných skutkov. Zásadné rozpory vo výpovediach poškodených neboli zohľadnené a tieto dôkazy boli vyhodnotené ako usvedčujúce. Vo výpovediach sťažovateľa a spoluobvineného na jednej strane a výpovediach poškodených na druhej strane tak boli identifikované protirečenia, ale táto situácia bola posúdená v oboch prípadoch odlišne. V danej veci neexistoval priamy dôkaz o tom, že sťažovateľ sa dopustil žalovaných skutkov, preto o ich spáchaní pretrvávajú pochybnosti. Medzi psychickým stavom poškodeného [REDAKOVANÉ] zisteným znaleckým dokazovaním a žalovanými skutkami niet príčinnej súvislosti. Vina sťažovateľa nemala byť podložená závermi znalca, podľa ktorých neboli žalované skutky v rozpore s osobnostnými charakteristikami sťažovateľa. Závery znalca sú súčasne rozporné, pretože sťažovateľ mal na jednej strane vnímať homosexualitu nepriaznivo, ale na druhej strane sa mal dopustiť skutkov na osobách rovnakého pohlavia. Sťažovateľ nesúhlasí so záverom o nepreukázaní motívu poškodených fabulovať zo strany okresného súdu.

4. Hodnotenie dôkazov prináleží len súdu, nie znalcovi, avšak v danom prípade hodnotil dôkazy aj znalec. Všeobecné súdy si osvojili závery znalcov o vierohodnosti, resp. nedostatku vierohodnosti jednotlivých skupín výpovedí. Sťažovateľ nesúhlasí s rozsahom dokazovania poranení poškodeného [REDAKOVANÉ] a ani s nevykonaním výsluchu svedkyne [REDAKOVANÉ].

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vydané v inštančnom postupe súdneho konania nemožno posudzovať izolovane, pretože tieto konania tvoria z hľadiska predmetu jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov vydaných v priebehu súdneho konania (m. m. napr. III. ÚS 435/2023). Vzhľadom na uvedené

argumentačné línie a obsahovú spojitosť napadnutých rozhodnutí pristúpil ústavný súd k ich zhodnoteniu vo vzájomnej integrite.

IV.1. K rozsudku okresného súdu:

7. Podľa princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto uvádza, že nemá právomoc preskúmať rozsudok okresného súdu, keďže ho už preskúmal na základe uplatneného odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 357/2024). Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

IV.2. K uzneseniu krajského súdu:

8. Možnosť napadnutia uznesenia krajského súdu ústavnou sťažnosťou je v danom kontexte limitovaná princípom subsidiarity. Vecný prieskum rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom (v danom prípade dovolaním), je možný v konaní o ústavnej sťažnosti len v rozsahu takých námietok, ktoré nebolo možné uplatniť pred „iným súdom“, ktorým treba v okolnostiach danej veci rozumieť súd dovolací – najvyšší súd (m. m. napr. IV. ÚS 404/2022, IV. ÚS 432/2024). Inak povedané, ak bolo rozhodnutie o dovolaní negatívne, má sťažovateľ pri zachovaní princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možnosť napadnúť ústavnou sťažnosťou rozhodnutie dovolacieho súdu. V ústavnej sťažnosti je zároveň možné uplatniť také námietky proti rozhodnutiu napadnutému dovolaním (v danom prípade uzneseníu krajského súdu), ktoré nebolo možné uplatniť v dovolacom konaní. Lehota na podanie ústavnej sťažnosti sa vtedy považuje za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu a začína plynúť podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde (m. m. napr. II. ÚS 482/2024).

9. V okolnostiach aktuálnej veci podal sťažovateľ proti uzneseniu krajského súdu mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktoré najvyšší súd vyhodnotil v časti ako také, ktorým sa sťažovateľ domáhal revízie správnosti a úplnosti zisteného skutku, čo je z dovolacieho prieskumu s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (časť za bodkočiarkou) vylúčené. Z týchto dôvodov považoval ústavný súd lehotu na podanie ústavnej sťažnosti za zachovanú aj vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu (§ 124 posledná veta zákona o ústavnom súde) a s poukazom na predošlý bod odôvodnenia tohto uznesenia vykonal jeho vecný (tzv. kvázimeritórny) prieskum v rozsahu, v ktorom bolo sťažovateľovo dovolanie odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku bez preskúmania dovolacej argumentácie *a limine*.

10. K námietke sťažovateľa súvisiacej so závermi dôkazného procesu treba východiskovo poznamenať, že predmetom prieskumu pred ústavným súdom spravidla nie je to, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. V tomto zmysle ústavný súd nie je súdom konajúcim v základnom konaní. Ústavný súd vstupuje do rozhodnutí všeobecných súdov len v prípadoch, v ktorých došlo k zásahu do niektorého zo základných práv alebo slobôd tak, že interpretácia či aplikácia zákonného práva nerešpektuje podstatu ústavných princípov (m. m. napr. III. ÚS 455/2020, III. ÚS 216/2023). Ide o prípady arbitrárnych rozhodnutí, ktoré znamenajú najmä (i) extrémny nesúlad právnych záverov s vykonanými skutkovými a právnymi zisteniami,

(ii) interpretáciu, ktorá je v extrémnom nesúlade s obsahom právnej praxe (odklon od ustálenej judikatúry bez toho, aby boli dostatočne uvedené dôvody, na základe ktorých súd odmietol stabilizovanú výkladovú prax), (iii) nerešpektovanie kogentnej normy (interpretáciu), ktorá je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, ako aj (iv) hodnotenie dôkazov vykonaných bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery (m. m. napr. I. ÚS 413/2018, III. ÚS 216/2023, IV. ÚS 599/2021).

11. Podľa prvej sťažostnej námietky všeobecné súdy reflektovali na rozpory vo výpovediach sťažovateľa a spoluobvineného, ktoré však neboli závažné. Tieto výpovede sa pritom ani nemali týkať žalovaných skutkov. Zmienenej časti argumentácie nemožno priznať pozitívnu ústavnoprávnú relevanciu. Dva rozpory v poukazovaných výpovediach sa mali týkať okolností masírovania spoluobvineného poškodeným [REDAKOVANÉ], ako aj posmievania sa spoluobvineného tomuto poškodenému. Ak sťažovateľ uvádzal, že nevidel, kto spoluobvinenému masíruje nohy, tak krajský súd toto tvrdenie vyvrátil efektívnym upiadením pozornosti na umiestnenie postelí na cele, z ktorého vyplývalo, že sťažovateľ o uvedenej súvislosti musel mať prehľad. Krajský súd s konkrétnym poukazom ďalej akcentoval, že rozpor ohľadom posmievania poškodenému nie je nepodstatný, ale kategorický, pretože smeruje k ustáleniu znakov skutkovej podstaty žalovanej trestnej činnosti. Z takého odôvodnenia uvedeného na s. 13 uznesenia krajského súdu je súčasne ústavnému súdu bez dubiozít zrejmé, že výpovede sťažovateľa a spoluobvineného mali z hľadiska dokazovania väzbu na žalované skutky, a teda sa dotýkali uvádzanej trestnej činnosti. Napokon, dôvodná nie je už *prima facie* ani obsahovo súvisiaca námietka o tom, že v danej veci absentoval priamy usvedčujúci dôkaz. Priamym dôkazom, teda takým dôkazom, ktorý priamo smeroval k ustáleniu hlavnej skutočnosti, v danom prípade viny sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 216/2023), boli práve výpovede poškodených, na ktorých sa sťažovateľ priamo dopúšťal tej trestnej činnosti, pre ktorú bol odsúdený.

12. Následne sťažovateľ tvrdí podstatné protirečenia vo výpovediach poškodených, ktoré podľa jeho názoru mali byť na súde príslušným spôsobom reflektované. Krajský súd však sťažovateľovi s čiastočným poukazom na závery okresného súdu priliehavo vysvetlil príčiny, pre ktoré avizované rozpory nie sú podstatné. Ohľadom viacerých okolností realizácie násilných sexuálnych praktík bolo z dokazovania zrejmé, že poškodený ležal na bruchu, takže, prirodzene, nevedel po vizuálnej stránke ustáliť celkom presné skutkové súvislosti. Preto niet dôvodu na odklon od názoru krajského súdu, v zmysle ktorého je uvedený záver okresného súdu založený na logickej úvahe. K ďalšiemu rozporu medzi výpoveďami poškodených zo s. 12 a s. 13 uznesenia krajského súdu vyplýva v podstate to, že ide o rozpor medzi procesne nepoužiteľnými výpoveďami a procesne použiteľnou výpoveďou, ktorá je výpoveďou usvedčujúcou. Avizované protirečenie teda nie je relevantné. Ak ide o tvrdenie o „ukazovaní holých zadkov“ sťažovateľom a spoluobvineným, v danom prípade nejde o rozpor, pretože kým poškodený [REDAKOVANÉ] uvedenú skutočnosť potvrdil, poškodený [REDAKOVANÉ] neuviedol opak, len podotkol, že si nemôže spomenúť, a pritom to, čo hovoril predtým, „sa však stalo naozaj“. Napokon neuniklo pozornosti ústavného súdu, že nie všetky rozpory vo výpovediach poškodených tvrdené v ústavnej sťažnosti boli uchopiteľným a predovšetkým účinným spôsobom prednesené v skoršom konaní. Ak však sťažovateľ svoje námietky prvýkrát uplatní až v ústavnej sťažnosti, stavia ústavný súd do pozície bežnej opravnej inštancie, ktorá mu v zmysle čl. 127 ústavy neprináleží. Z uvádzaných príčin bolo potrebné vyhodnotiť túto

argumentačnú líniu ako zjavne neopodstatnenú a v rozsahu námietok efektívne neprednesených v konaní pred všeobecnými súdmi aj ako neprípustnú.

13. Podstatou ďalšieho sťažovateľovho tvrdenia je v podstate názor o problematickom hodnotení dvoch oproti sebe stojacich skupín dôkazov, kde sa v oboch skupinách vyskytovali určité protirečenia. Identifikované rozpory vo výpovediach (i) sťažovateľa a spoluobvineného a (ii) poškodených boli podľa sťažovateľovej mienky kvalifikované v porovnávacom profile hodnotiaceho prístupu všeobecných súdov odlišne, čím malo dôjsť k porušeniu jeho práv. Pre ústavný súd je však podstatné (body 11 a 12 dôvodov tohto uznesenia), že všeobecné súdy vysvetlili konkrétne príčiny, pre ktoré boli protirečenia vo výpovediach sťažovateľa a spoluobvineného vyhodnotené ako diskvalifikačné činitele. Vo vzťahu k výpovediam poškodených pritom súdy uviedli priliehavé faktory, ktoré svedčili v prospech ustálenia týchto rozporov ako nepodstatných, resp. súdy vysvetlili, že niektoré nesúlady vo výpovediach v skutočnosti rozpormi ani nie sú. Ani táto námietka tak nie je v ústavno-právnej rovine relevantná.

14. Nadväzujúce dôvody ústavnej sťažnosti sa sústredia na závery znalca týkajúce sa osobnostných charakteristík sťažovateľa. V danom prípade ide podľa mienky ústavného súdu len o odlišný názor sťažovateľa na hodnotenie dôkazov zo strany všeobecných súdov, ktorý nedosahuje ústavno-právnu dôležitosť. Sťažovateľ bol odsúdený za trestný čin násilnej povahy (sexuálne násilie), čo sa ani podľa ústavného súdu nemusí vylučovať s negatívnym postojom sťažovateľa voči homosexuálom. Osobitne to platí v situácii, ak sťažovateľ využíva kontakt s homosexuálne orientovanými osobami na ponižujúce vyjadrenia na ich adresu, resp. aj na fyzické útoky. Sťažovateľ sa pritom fyzického atakovania aj konkrétne poškodeného [REDAKOVANÉ] dopustil aj v minulosti. Pre ústavný súd je tak podstatné, že okresný súd svoje závery neoprel len všeobecným spôsobom o charakterové črty sťažovateľovej osobnosti, ale tieto na podklade zadovážených dôkazov aj konkrétne popísal smerom k ustáleniu motívu sťažovateľa.

15. Súvisiaca námietka rozporov v znaleckom posudku predstavuje skutkovú výhradu, ktorú sťažovateľ prvýkrát predostrel na dovolanie. Ide tak o spôsob hodnotenia dôkazov, ktorý sa podľa záverov najvyššieho súdu nachádza mimo dovolacieho prieskumu. Názor, že v dovolacom konaní nemožno preskúmať skutkové zistenia súdov nižšieho stupňa, je pritom v súlade s Trestným poriadkom aj podľa rozhodovacej praxe ústavného súdu (m. m. napr. III. ÚS 241/2023). *Obiter dictum* ústavný súd so zreteľom na predošlý bod odôvodnenia tohto uznesenia poznamenáva, že samotné nepriaznivé vnímanie homosexuality zo strany sťažovateľa sa na podklade obsahového posolstva už uvedených záverov všeobecných súdov nemusí vylučovať s páchaním sexuálneho násillia smerovaného k osobám rovnakého pohlavia. Ak sťažovateľ ďalej uvádza, že medzi znalecky zisteným psychickým stavom poškodeného [REDAKOVANÉ] a žalovanými skutkami neexistuje príčinná súvislosť, tak ústavný súd poznamenáva, že ani túto skutkovú námietku sťažovateľ neformuloval na odvolanie. Aj táto skutková argumentačná línia bola uplatnená až v dovolaní, a preto na ňu najvyšší súd nemohol poskytnúť vecnú odpoveď. Vo vzťahu k oboť dôvodom ústavnej sťažnosti je tak lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu síce zachovaná (bod 8 dôvodov tohto uznesenia), avšak ústavná sťažnosť musí byť v tomto rozsahu odmietnutá ako neprípustná. Pre priznanie procesného úspechu ústavnej sťažnosti ako osobitného prostriedku na ochranu základných práv a slobôd je totiž nevyhnutné každú jej námietku vyčerpať už v skoršom konaní (m. m. napr. I. ÚS 735/2024), a to účinným spôsobom.

16. Ani výhrade sťažovateľa o nedostatku preukázania možného motívu poškodených fabulovať nemožno prisvedčiť. Ide o skutkovú líniu smerujúcu k rozsahu dôkazného procesu, ktorú sťažovateľ z hľadiska účinných prostriedkov nápravy predostrel len v minoritnej časti na odvolanie a v podstatnom rozsahu ju uviedol až v dovolaní. Najvyšší súd, konajúc ako dovolací súd, sa avizovanou argumentáciou preto nemohol zaoberať, keďže tiež smeruje proti správnosti a úplnosti zisteného skutku, vo vzťahu k čomu existuje, ako už ústavný súd poznamenal, výluka z dovolacieho prieskumu. Táto námietka tak nebola v podstatnej časti uplatnená efektívnym spôsobom v skoršom konaní pred všeobecnými súdmi, čo v tomto rozsahu založilo príčinu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako neprípustnej. Hoci argument o motíve poškodených sťažovateľ v určitej miere formuloval aj v odvolaní (tvrdenie o motíve z pomsty upínajúce sa na zdvihnutie prsta a nepriamu vyhrážku poškodeného [REDAKOVANÉ] vyjadrenú slovami „ty uvidíš, čo sa stane“), neuniklo pozornosti ústavného súdu, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vyjadruje nesúhlas výlučne s posúdením veci okresným súdom. Závery okresného súdu však už preskúmal na odvolanie krajský súd, ktorý bol oprávnený a povinný poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľa. Ústavná sťažnosť tak bola v bode 7 dôvodov tohto uznesenia v relácii k rozsudku okresného súdu odmietnutá pre deficit právomoci na jej prerokovanie. Pretože sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nevedie dialóg so závermi krajského súdu, ústavná sťažnosť bola v rozsahu námietky preukázania motívu poškodených, ktorú sťažovateľ zhmotnil aj v odvolaní, odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

17. Vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu ústavný súd uzatvára, že súdy ustálili skutkový dej s korektným odôvodnením, ktoré vylučuje určitú alternatívu či pochybnosti o priebehu skutku. V dôkaznom procese bola dosiahnutá istota o existencii relevantných skutkových okolností svedčiacich práve v prospech odsúdenia sťažovateľa pre pokračujúci zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona. Inými slovami, v konkrétnej situácii neboli prítomné dôvodné pochybnosti vo vzťahu k skutku a ani k osobe páchatel'a. Nešlo ani o situáciu, keď by jediný usvedčujúci dôkaz prevážil ostatné, absolútne súladné a nerozporné dôkazy (m. m. napr. IV. ÚS 67/2024).

18. Na sťažnostné námietky recipované do bodu 4 dôvodov tohto uznesenia získal sťažovateľ odpovede prostredníctvom uznesenia najvyššieho súdu. Podľa princípu procesnej subsidiarity ústavnej sťažnosti už zmieneného v bode 7 odôvodnenia tohto uznesenia preto ústavný súd nemá právomoc preskúmať uznesenie krajského súdu, keďže ho už na sťažovateľovo dovolanie preskúmal najvyšší súd, ktorý bol v tomto rozsahu oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa. Ústavný súd tak ústavnú sťažnosť v rozsahu smerujúcom proti uzneseniu krajského súdu v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

IV.3. K uzneseniu najvyššieho súdu:

19. V súvislosti s uznesením najvyššieho súdu ústavný súd východiskovo akcentuje, že podľa konštantnej judikatúry nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských

právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. napr. III. ÚS 122/2021, III. ÚS 100/2022).

20. Argumentácia, podľa ktorej hodnotili vierohodnosť výpovedí znalci a súdy si tieto závery osvojili, je zjavne neopodstatnená. V súvislosti s nespokojnosťou sťažovateľa s formulačnými vyjadreniami znalca ústavný súd primárne poukazuje, že ústavná sťažnosť smeruje proti záverom súdov, nie proti znaleckým posudkom. Nemožno tak súdom už *prima facie* pričítať na vrub písomné stvárnienie záverov znaleckého skúmania v znaleckých posudkoch. Najvyšší súd sťažovateľovi s poukazom na závery okresného súdu pritom vysvetlil, že **znalec si záver o vierohodnosti výpovedí urobiť nemôže**, pričom pozitívny alebo negatívny úsudok o kredibilitě výpovedí sťažovateľa a spoluobvineného, resp. poškodených, si na podklade znaleckého dokazovania neurobili ani súdy. Skutočnosti ovplyvňujúce úsudok o vierohodnosti výpovedí poškodených, resp. o nedôveryhodnosti výpovedí sťažovateľa a spoluobvineného, sa tak nachádzali v iných súvislostiach, ktoré súdy popisali a ktoré vyplývajú aj z bodu 11 a nasl. dôvodovej časti tohto uznesenia. Ako podotkol najvyšší súd, konajúcimi súdmi nebolo prehliadnuté, aké otázky mohol znalec posudzovať, a že len súd je oprávnený hodnotiť dôkazy. Znalecké dokazovanie bolo podrobené kritickému prieskumu, pričom tieto dôkazy boli posúdené v celkovom kolorite dôkaznej situácie. Ani ústavný súd nespochybňuje, že v rozsudku okresného súdu sa vyskytli niektoré po formálno-technickej stránke problematické formulácie. Obsahovo sa však podstatné javí to, že znalci skúmali, či u sťažovateľa nie je prítomný určitý defekt, ktorý by mu bránil vierohodne vypovedať. Inak povedané, **znalec skúmal z uhlov pohľadu, ktoré mu prislúchajú, schopnosť sťažovateľa vierohodne vypovedať**. Z uvádzaných príčin nebolo možné priznať pozitívnu relevantnosť ani tejto časti argumentácie formulovanej v ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

21. V ďalšom sťažovateľ vyjadruje nesúhlas s nevykonaním dôkazného návrhu na preukázanie zdravotných komplikácií poškodeného [REDAKOVANÉ], ako aj s nevykonaním vyluchu svedkyne [REDAKOVANÉ]. Najvyšší súd však sťažovateľovi korektne odvetil, že vykonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného nie je porušením práva na obhajobu, a preto nemôže napĺňať dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Pre ústavný súd sú v tejto súvislosti podstatné predovšetkým konkrétne závery uvedené na s. 11 a s. 12 uznesenia najvyššieho súdu posudzované v obsahovej jednote s názormi krajského súdu (s. 14 a s. 15 uznesenia krajského súdu). Odtiaľ vyplýva v podstatnom to, že sťažovateľ v prítomnosti obhajcu na hlavnom pojednávaní 6. februára 2018 uviedol, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, čo bolo jednoznačným prejavom toho, že na pôvodných návrhoch na dokazovanie netrvá, a teda že ich berie späť. Takýto záver je pritom v súlade so stabilizovanou judikatúrou najvyššieho súdu (R 116/2014), ktorú hodnotí ako dostatočnú aj ústavný súd (m. m. III. ÚS 180/2024). Súdy tak sťažovateľovi poskytli priliehavú odpoveď na to, prečo neboli realizované jeho návrhy na realizáciu dokazovania. Takáto reakcia sa ústavnému súdu javí ako logická a odôvodnená, a preto niet dôvodu na vykonanie kasačnej intervencie vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu.

22. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím orgánu verejnej moci (v danom prípade uznesením najvyššieho súdu, pozn.) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre deficit relevantnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (m. m. napr. I. ÚS 286/2023). Ústavný súd uvádza, že so zreteľom na závery uvedené v tomto uznesení chýba relevantná súvislosť medzi uznesením najvyššieho súdu a dôvodmi ústavnej sťažnosti. Preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k zisteniu, že uznesenie najvyššieho súdu nesignalizuje možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, z čoho rezultuje, že ani dôvodnosť tejto časti ústavnej sťažnosti nie je potrebné preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto ústavný súd odmietol v rozsahu cielenom proti uzneseniu najvyššieho súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Ústavný súd uzatvára, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní odmietol vo vzťahu k rozsudku okresného súdu z dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na prerokovanie. Ak ide o uznesenie krajského súdu, ústavná sťažnosť bola odmietnutá pre deficit právomoci, neprípustnosť a zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. a) a d) [v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde] a písm. g) zákona o ústavnom súde. V relácii k uzneseniu najvyššieho súdu bola ústavná sťažnosť odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnená.

24. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol (bod 1 výroku tohto uznesenia), bolo už bez právneho významu zaoberať sa návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutých rozhodnutí a na vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie.

IV.4. K žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu:

25. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. napr. I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nemohlo byť vyhovené (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2025

Robert Šorl
predseda senátu